

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/3/2015
Identifikačné číslo spisu:	9514100114
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9514100114.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obžalovaného H. W. a spol. pre prečin volebnej korupcie podľa § 336a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona na verejnom zasadnutí konanom 15. apríla 2015 v Bratislave, prerokoval odvolanie prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaných H. W. a E. W. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 15. decembra 2014, sp. zn. BB-4T 30/2014, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Trestného poriadku prvostupňový rozsudok sa z r u š u j e vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu vo vzťahu k obžalovanému H. W. a obžalovanej E. W..

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

sa o d s u d z u j ú :

obžalovaný H. W.

Podľa § 336a ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l/, § 37 písm. m/ Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

obžalovaná E. W.

Podľa § 336a ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l/, § 37 písm. m/ Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona sa obžalovaná na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 15. decembra 2014, sp. zn. BB-4T 30/2014, boli obžalovaní H. W. a E. W. uznaní za vinných z prečinu volebnej korupcie podľa § 336a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 1. apríla 2014 v čase okolo 14.00 hodine v meste Veľký Meder, okres Dunajská Streda, pri kruhovom objazde v blízkosti vchodu do supermarketu Jednota COOP, počas volebnej kampane politickej strany „Sloboda a Solidarita“ (ďalej len „SaS“) do volieb do Európskeho parlamentu konaných dňa 24. mája 2014, H. W. vystupujúci ako vajda minoritnej etnickej skupiny Rómov vo Veľkom Mederi si osobne vyžiadaval od členky volebného tímu a členky politickej strany „SaS“ C. V. finančnú hotovosť vo výške 20 000 € ako úplatok za to, že zabezpečí najmenej 4 000 až 5 000 oprávnených voličských hlasov Rómov z okolia Veľkého Medera, Nových Zámkov, Zlatých Klasov a Dunajskej Stredy, a to 4 € za jeden hlas vo voľbách do Európskeho parlamentu v prospech kandidátov za politickú stranu „SaS“, pričom dňa 5. apríla 2014 okolo 16.00 hod. na stretnutí s C. V. v parku pri kruhovom objazde vo Veľkom Mederi H. W. v prítomnosti E. W. prisľúbil zabezpečenie už najmenej 5 500 hlasov oprávnených rómskych voličov aj z okolia Šale, Hurbanova a Komárna s tým, že sa dohodli na zaplatení zálohy vo výške 5 000 €, ktoré im obom C. V. odovzdala na osobnom stretnutí dňa 8. apríla 2014 v čase okolo 13.00 hodine vo Veľkom Mederi v parku pri kruhovom objazde.

Za to im súd uložil:

Obžalovanému H. W. podľa § 336a ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l/, § 37 písm. m/ Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obžalovanej E. W. podľa § 336a ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. m/ Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona súd výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu na jeden rok.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie prokurátorka Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. l. 297), čo do výroku o treste v neprospech obžalovaných. Prokurátorka svoje odvolanie písomne odôvodnila 13. januára 2015. Obaja obžalovaní odvolanie podali písomne prostredníctvom obhajcu 29. decembra 2014 (č.l. 310-311), čo do výroku o treste.

Prokurátorka sa v podanom odvolaní stotožnila s výrokom súdu o uznaní viny u oboch obžalovaných, u ktorých súd prijal ich vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku. Nesúhlasila však s tým, že obom obžalovaným nebol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody na hornej hranici trestnej sadzby.

V tejto súvislosti prokurátorka konštatovala, že u obžalovaného H. W. ide o recidivistu, ktorý bol 13-krát súdne trestaný, z toho posledných 10 rokov 5-krát za úmyselné trestné činy, pričom žalovanej trestnej činnosti sa dopustil v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia za trestný čin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona a iné. Ďalej bol opätovne uznaný vinným zo spáchania úmyselného trestného činu podľa § 344 Trestného zákona. Podľa názoru prokurátorky v osobe obžalovaného ide o nenapraviteľného páchatela, ktorý sa sústavne dopúšťa trestnej činnosti, preto uložený nepodmienečný

trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov je neprimerane mierny.

Uloženie podmieneného trestu odňatia slobody u obžalovanej E. W. prokurátorka považuje tiež za neprimerane mierne. U obžalovanej prevládali priťažujúce okolnosti, teda zvýšila sa dolná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu, čiže súd mal ukladať trest v rozmedzí od 4 mesiacov do jedného roka. V tomto prípade jej uložil trest odňatia slobody na samej dolnej hranici trestnej sadzby, čo je vzhľadom na jej kriminálnu minulosť 4-krát odsúdená za úmyselné trestné činy (pričom skúšobná doba posledného trestu jej uplynula 5. septembra 2013) veľmi mierny trest.

Náprava a prevýchova páchatel'a zločinu prijímania úplatku je podľa názoru prokurátorky možná len uložením trestu odňatia slobody bez možnosti podmieneného odloženia, pretože podmienený odklad považuje prokurátorka za neprimeranú výhodu poskytovanú osobe páchatel'a, ktorý sa negatívne stavia k tomu, čo spáchal.

Prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako odvolací súd, napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku zrušil a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol rozsudkom, ktorým uloží obom obžalovaným nepodmienené tresty odňatia slobody v hornej polovici, resp. pri hornej hranici trestnej sadzby.

Obžalovaní H. W. a E. W. v písomnom odôvodnení odvolania, podaného prostredníctvom obhajcu uviedli, že obaja sa k trestnému činu priznali, boli nápomocní pri objasňovaní celého prípadu, dostavovali sa na nariadené úkony. Obžalovaní nikoho nekontaktovali za účelom zabezpečenia oprávnených voličských hlasov, naopak, im ponúkali možnosť zarobiť si peniaze takýmto spôsobom prostredníctvom C. V., šéfký volebného tímu.

Obžalovaní upozorňujú na to, že funkcia vajdu už u Rómov neexistuje. Z tohto dôvodu obžalovaný W. ani nemohol vystupovať ako vajda minoritnej etnickej skupiny Rómov, a týmto spôsobom zabezpečovať hlasy voličov.

Obžalovaní sú jednoduchí ľudia, ktorí by sa neopovážili osloviť ľudí z politických kruhov a ktorí boli k tomuto účelu zneužití, boli vlastne obeťami.

Z týchto dôvodov obžalovaní navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok vo výrokoch o treste, ktoré považujú za prísne a s poukazom na ustanovenie § 56 ods. 2 Trestného zákona uložil obžalovaným peňažný trest.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, na podklade podaných odvolaní podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým boli odvolania podané ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, majú na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil nasledovné:

Prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podala 14. augusta 2014 pod sp. zn. VII/2 Gv 83/14/1000-20, na obvinených H. W. a E. W. obžalobu pre prečin volebnej korupcie podľa § 336a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona.

Pôvodne vo veci samosudkyňa vydala 3. októbra 2014 trestný rozkaz, proti ktorému obvinení H. W., E. W. a prokurátorka podali v zákonom stanovenej lehote odpor (v rozsudku súdu prvého stupňa sa mylne konštatuje, že odpor podali len obvinení W. a prokurátorka).

Na hlavnom pojednávaní 15. decembra 2014 obaja obžalovaní, v súlade s ustanovením § 257 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku vyhlásili, že sú vinní zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Následne samosudkyňa v súlade s ustanovením § 257 ods. 5 Trestného poriadku postupovala primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c/, písm. d/, písm. f/, písm. g/ a písm. h/ Trestného

poriadku a zároveň obžalovaných poučila, že súdom prijaté vyhlásenie o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Samosudkyňa uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku vyhlásenie obžalovaných prijala a zároveň podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyhlásila, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa obžalovaní priznali k spáchaniu skutku, sa nevykoná, súd vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste.

Vychádzajúc z tejto situácie, odvolací súd preskúmaval len výrok o treste, vo vzťahu k obom obžalovaným a zistil, že súd prvého stupňa pri ukladaní trestov dostatočne neprihliadol na všetky zásady významné pre ukládanie trestov a na účel trestu tak, ako vyplývajú z ustanovení § 34, § 36, § 37, § 38 Trestného zákona; čo malo za následok, že uložené tresty sú neprimerane mierne.

Trest plní funkciu ochrany spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie v ďalšom páchaní trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu) a jednak aj voči ďalším občanom - potenciálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti).

Zmyslom a účelom trestu v najvšeobecnejšom zmysle je ochrana spoločnosti pred kriminalitou.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trestom sa má zabezpečiť ochrana spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 34 ods. 5 písm. a/ Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne u spolupáchateľov aj na to, akou mierou konanie každého z nich prispelo k spáchaniu trestného činu.

Prvostupňový súd sa týmito ustanoveniami pri ukladaní trestu obžalovaným dôsledne neriadil. Samosudkyňa na hlavnom pojednávaní podľa § 269 Trestného poriadku prečítala listinné dôkazy, a to odpisy registra trestov, správy o priestupkoch, správu primátora o povesti z miesta bydliska a oboznámila podstatný obsah pripojených spisov Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 3T 284/2010, k osobe obžalovanej E. W., a spisov Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 1T 105/2011, 1T 111/2011, k osobe obžalovaného H. W.. Ďalej konštatovala, že obžalovaný W. bol od roku 1978 celkom 13-krát odsúdený a obžalovaná W. 4-krát.

Odvolací súd je toho názoru, že osobu páchatela treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach. Pri hodnotení osoby konkrétneho páchatela treba posúdiť negatívny alebo pozitívny význam jeho osoby pre hodnotenie nebezpečnosti činu pre spoločnosť, ktorá vyplýva z jeho správania sa v spoločnosti. Nemôže však ísť len o registráciu osobných údajov páchatela bez hlbšieho rozboru jeho osobnosti vo vzťahu k ďalším kritériám, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska určovania druhu trestu a jeho výmery. V rámci hodnotenia osoby páchatela nemožno obísť ani možnosti jeho nápravy, najmä z hľadiska určenia prognóz jeho budúceho vývoja správania, na základe objasnenia jeho osobných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Páchatelom, ktorí sa opakovane dopúšťajú ďalšej trestnej činnosti krátko po odpykaní predchádzajúceho trestu, treba ukladať tresty nepodmienečné, s náležitým využitím rozpätia zákonom stanovenej trestnej sadzby. U oboch obžalovaných v minulosti ukladané tresty nespojené s obmedzením osobnej slobody nespĺnili svoj účel (u obžalovanej W. vid' odsúdenie Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 1T 158/2005, bol jej nariadený výkon trestu pôvodne uloženého s podmieneným odkladom jeho výkonu alebo odsúdenie z roku 2011, kedy obžalovaná pol roka po osvedčení sa v skúšobnej dobe opätovne pácha trestnú činnosť), u obžalovaného W. je to ešte markantnejšie, pretože ten sústavne od roku 1978 pácha trestnú činnosť, a

to aj napriek dobrodeniam vo forme ukladania podmienených trestov, alebo upustenia od uloženia súhrnného trestu. Teraz žalovanej trestnej činnosti sa dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia.

V prípade obžalovaného W. je preto potrebné súhlasiť s názorom prokurátora, že v jeho osobe ide o nenapraviteľného páchatela, ktorý sa sústavne dopúšťa trestnej činnosti, preto uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov považoval aj odvolací súd za neprimerane mierny.

Na podklade odvolania prokurátora a obžalovaného W. preto odvolací súd zrušil prvostupňový súd vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám rozhodol tak, že obžalovanému, po zohľadnení poľahčujúcej okolnosti, že sa ku skutku na hlavnom pojednávaní priznal a tento oľutoval a zohľadnení priťažujúcej okolnosti, ktorou je trestná minulosť obžalovaného, uložil trest v hornej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Odvolací súd taktiež zrušil napadnutý rozsudok aj vo vzťahu k obžalovanej Fatonovej vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, a to tiež na podklade odvolania tak obžalovanej, ktoré považuje za nedôvodné ako i odvolania prokurátora. Aj v tomto prípade odvolací súd vo veci rozhodol sám, postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku. Pri rozhodovaní o voľbe druhu a výmery trestu sa nestotožnil s tvrdením prvostupňového súdu a prokurátora, že u obžalovanej nebola zistená žiadna poľahčujúca okolnosť a bola zistená jedna priťažujúca okolnosť (trestná minulosť obžalovanej), a preto jej bolo potrebné trest ukladať v upravenej trestnej sadzbe. U obžalovanej W. je situácia v hodnotení priťažujúcich a poľahčujúcich okolností rovnaká ako aj u obžalovaného W., pretože aj obžalovaná sa k spáchaniu skutku priznala a tento oľutovala. Odvolací súd ukladal trest v rámci trestnej sadzby stanovenej zákonom pre žalovaný prečin - „až na jeden rok“. Prvostupňový súd pri ukladaní trestu tejto obžalovanej volil trest nespojený s obmedzením jej osobnej slobody najmä s ohľadom na ustanovenie § 34 ods. 3 Trestného zákona (stará sa o maloleté deti). V tejto súvislosti však odvolací súd upozorňuje, že starostlivosť o maloleté deti nezabránila obžalovanej v páchaní trestnej činnosti a ako je vyššie uvedené, tresty s podmieneným odkladom ich výkonu u obžalovanej zjavne neplnili svoj účel. Svedčí o tom najmä už vyššie spomenuté odsúdenie Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 1T 158/2005, kedy jej bol nariadený výkon trestu pôvodne uloženého s podmieneným odkladom jeho výkonu alebo odsúdenie z roku 2011, kedy obžalovaná pol roka po osvedčení sa v skúšobnej dobe opätovne pácha trestnú činnosť. Aj tejto obžalovanej preto odvolací súd uložil trest nepodmienečný avšak ešte v dolnej polovici trestnej sadzby v trvaní 4 mesiace. Snáď takýto druh trestu obžalovanú v budúcnosti vyvaruje od páchania ďalšej trestnej činnosti, v opačnom prípade musí očakávať ukladanie prísnych nepodmienečných trestov. Odvolací súd uložil obžalovaným tresty v ich výmere diferencovane, práve s ohľadom na ich rozdielnu trestnú minulosť.

Oboch obžalovaných odvolací súd na výkon uložených trestov zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia (§ 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.), pretože boli v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu, ktorý im bol uložený za úmyselný trestný čin.

Odvolania oboch obžalovaných, ktorými napádali výrok o treste v tom smere, že tresty im boli uložené neprimerane prísne, sa opierajú o tvrdenia, že sa trestnej činnosti vlastne ani nedopustili, len boli vo volebnej kampani zneužití. Takéto odvolacie námietky najvyšší súd nemohol akceptovať, s ohľadom na vyjadrenia obžalovaných na hlavnom pojednávaní a následný procesný postup súdu vo vzťahu k výroku o ich vine.

S poukazom na dôvody rozvedené v tomto rozsudku, odvolací súd rozhodol o odvolaniach obžalovaných a prokurátora tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.